

Bilmecelerin Eğitimdeki Yeri ve Önemi¹

Muharrem Kürşad YANGİL² & Caner KERİMOĞLU³

ÖZET

Bu çalışmanın amacı bilmecelerin eğitimdeki yeri ve önemi konusunda kavramsal bir çözümleme yapmaktır. Bu amaçla, sözlü edebiyat ürünlerinden olan bilmecelerin eğitimde dilsel malzemeyi zenginleştirerek çocuğun dilsel ve düşünsel gelişimine yapacağı katkı vurgulanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, bilmecelerin bireyin kelime hazinesini geliştirmesi ve düşünmeye sevk etmesi çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Eğitimin değişen yapısı, bireyi; sormaya, sorgulamaya ve araştırmaya yönlendirmektedir. Dolayısıyla, eğitim materyallerinin zenginliği ve çok boyutluluğu eğitimin değişen yapısına hizmet etmektedir. Bu çalışmayla da, bilmecelerin eğitimde kullanımının, bireyin çocukluk döneminden itibaren sorgulama, anlamlandırma, araştırma gibi düşünsel becerilerini geliştirmesi, ilgi çekici yapısıyla da öğrenmeyi eğlenceli hale getirmesi ve eş zamanlı olarak çocuğun kavram ve söz varlığını geliştirmesinin eğitsel açıdan katkısı açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Bilmeceler, Eğitim, Dilsel ve düşünsel gelişim, Söz varlığı

 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.12973/jesr.2014.42.19>

¹ Bu çalışmada, Muharrem Kürşad YANGİL tarafından Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Doç. Dr. Caner KERİMOĞLU danışmanlığında yürütülen doktora tez çalışmasından yararlanılmıştır.

² Öğr. Gör. - Dumlupınar Üniversitesi Altıntaş Meslek Yüksekokulu - kursadyangil@windowslive.com.

³ Doç. Dr. - Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı - caner.kerimoglu@deu.edu.tr.

GİRİŞ

Bireyin varoluş amaçlarından belki de en önemlisi hayatı anlamak ve anlamlandırmaktır. Bu durum soruyu, sorgulamayı ve bunlara cevaplar aramayı ortaya çıkarmıştır. Bu arayış, bazen basit ve net, çoğu zaman zor veya kesin çözümü olmayan karmaşık türde olmuştur. İnsan, merak duygusu, keşfetme isteği yok olana kadar da soru sormaya ve cevaplar aramaya devam edecektir (Balta, 2013, 892). Bilmek ve bilgiye sahip olmak, insanoğlunu bireyler ve evren karşısında güçlü kılan bir özellik haline gelmiş, günümüzde ise bilgi toplumu içerisinde bireyi anlamlı kılmıştır. Bilginin ve bilmenin binyıllara yayılan vurgusu, bilgiyi kıymetli bir hazine haline getirmiş ve bilgi bazen açık ve net bazen ise imgelerin, metaforların ve sanatların arkasına saklanarak cevap vermeyi bilenlerin hizmetine sunulmuştur. Yukarıda bahsi geçen imgeler, metaforlar ve sanatlar ile vurgulanmak istenen asıl unsur ise bilmecelerdir.

Türk halk anlatı ürünleri içinde önemli bir yere sahip olan bilmeceler, sadece edebi açıdan değil, aynı zamanda son yıllarda çocukların eğitimi açısından da üzerinde dikkatle durulması gereken bir ürün haline gelmiştir. Dünyada meydana gelen değişikliklerin en hızlı yansıdığı ortamlardan biri de eğitimidir. Gerek teknolojik değişimler, gerek değişen hayat anlayışı eğitim anlayışını da değiştirmektedir. İnsanlar, artık günün 24 saatinde yaşayan, sosyal gruplara entegre olmuş, zamanı son derece kıymetli olan ve bu yüzden hızlı ve doğru düşünüp karar vermek zorunda kalan bir varlık haline gelmiştir. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Planları ve Kılavuzu'na göre (MEB, 2009, 9) öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirme, iletişim kurma, duygu ve düşüncelerini ifade etme, bilgi edinme ve öğrenmelerinde dilin önemli bir yeri bulunmaktadır. Dil ve zihinsel becerilerin gelişimi, öğrencilerin olayları sorgulama, çok yönlü düşünme, değerlendirme, karar verme, sosyalleşme ve çağdaşlaşma süreçlerini kolaylaştırmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren dil ve zihinsel becerilerini geliştirmek gerekmektedir. Bu bağlamda sorulması ve cevaplanması zekâ ve keskin bir düşünüş gerektiren, aynı zamanda cevabın aranması sürecinde beyin egzersizi yaptıran bilmeceler, insanların hızlı ve doğru düşüncelerine yardımcı olabilecek önemli bir eğitim aracı olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, bilmecelerin eğitimdeki yeri ve önemi konusunda kavramsal bir çözümleme yapmaktır. Bu amaçla, sözlü edebiyat ürünlerinden olan bilmecelerin eğitimde dilsel malzemeyi zenginleştirerek çocuğun dilsel ve düşünsel gelişimine yapacağı katkı vurgulanmaya çalışılmıştır. Bilmeceler, içerisinde farklı metaforik metinler barındırmasından dolayı çok yönlü incelemeyi gerektirmektedir. Bilmecelerin bireyin kelime hazinesini geliştirmesi ve düşünmeye sevk etmesi bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu bağlamda alanyazında yapılmış olan çalışmalar ele alınarak bilmece ve eğitim kavramları arasındaki ilişki irdelenmiştir.

Bilmece Kavramı Üzerine

Türk Halk Edebiyatı ürünleri, Türk insanının binlerce yıllık yaşantısının, deneyiminin, birikiminin, zevkinin ve en önemlisi de milli duygu ve düşüncesinin birer çıktısıdır. Bu ürünler, Türk insanının kültür hazinesi niteliğinde olup, insanımıza dair hassasiyetleri de içinde barındırır. *Türk edebiyatının* İslamiyet'ten önce ve İslami dönem genel tasnifi içinde; *Türk Halk Edebiyatı* kendine has yerini almaktadır. Bu edebiyat; işlediği konuları itibariyle, halkın dilini, duygu ve düşüncelerini, zevkini, *milli ve dini inançlarını esas* olarak *halk-cumhur* sentezinde her zümreye hitap ederek *bütünleştirici-birleştirici* bir rol oynamaktadır. Bu edebiyat; *milli birlik ve beraberlik ülküsünde* vermek istediği mesajları,

halkın kolayca anlayabileceği ve kabullenebileceği bir anlatım tarzı içinde *Türkçe olarak* onlara ulaştırmaya çalışmaktadır (Güzel & Torun, 2003, 15). Türk Halk Edebiyatı içerisinde pek çok şekil ve tür barındırmaktadır. Bunlardan birisi de hem manzum hem de mensur olarak oluşturulan bilmecelerdir.

Türk sözlü kültürünün en önemli unsurlarından biri olan bilmeceler, Türk folklorunun en yaygın ve zengin türlerindedir. Bilmece insanoğlunun keskin zekâsının en önemli ürünlerinden biridir. Bilmece, Klasik Türk edebiyatında muamma ve lugaz adları ile anılan, Anadolu’da bulmaca, masal, söz, tanımca gibi adlarla bilinen, Azeri coğrafyasında tapmaca adıyla isimlendirilen bir edebiyat ürünüdür.

Bilmece terimi “bil-” fiil köküne “-mece” fiilden isim yapım eki getirilerek oluşturulmuş bir terimdir. Edebiyatımızda bilmeceyle ilgili ilk yazılı kayıt Kaşgarlı Mahmut’un sözlüğünde geçer.

“*Ol mene söz tabuzdı*” - O bana bilmece söyledi.

“*Tabuzg tabızdı*” - Bilmece sordu.

Kavram olarak tab- (bul-) fiil kökünden gelmektedir (Güzel & Torun, 2003, 205).

Bilmece için birçok tanım vardır. Ancak bu tanımların pek çoğu Prof. Dr. Şükrü Elçin tarafından yapılan tanımdan yola çıkılarak yapılmıştır. Aşağıda bu tanım ve diğer tanımlardan bazıları verilmektedir.

Bilmeceler, tabiat unsurları ile bu unsurlara bağlı hadiseleri; insan, hayvan ve bitki gibi canlıları; eşyayı; akıl zekâ veya güzellik nevinden mücerret kavramlarla dini konu ve motifleri vb. kapalı bir şekilde, yakın-uzak münasebetler ve çağrışımlarla düşünce, muhakeme ve dikkatimize aksettirerek bulmayı hedef tutan kalıplaşmış sözlerdir (Elçin, 1983, VII). Sözlü edebiyat türlerinden biridir, şiirsel bir klişe içinde karşılık bekleyen bir küçük sorudur. Çok defa nesneyi veya ilkeyi tek bir kelime ile ifade eder. Metinde verilen ipuçları ile bu nesnenin bulunması söz konusudur (Başgöz & Tietze, 1999, 2 Akt: Türkyılmaz, 2007, 9).

Bilmece, bir şeyin adını anmadan, özelliklerini üstü kapalı söyleyerek, o şeyin ne olduğunu bulmayı karşısındakine bırakan, eğlenceli, sözlü halk edebiyatı ürünüdür (Yardımcı, 2002, 91). Bilmece, soyut-somut varlık ve kavramları uzak yakın ilişki ve çağrışımlarla insanın düşünce ve dikkatine sunarak bunları açıklamayı veya bulmayı amaçlayan kalıplaşmış sözlerden oluşan anonim halk edebiyatı türüdür (Artun, 2013, 135).

Bilmece, çözüm bekleyen küçük bir sorunun, kalıplaşmış şiirsel bir şekilde ifadesinden meydana gelen bir sözlü edebiyat türüdür. Bu çözüm, çoğu zaman metnin verilerinden yola çıkarak bulunması gereken nesneye ya da kavrama işaret eden bir kelimedenden ibarettir. Türk bilmeceleri bazen “ol nedir?” “bil bakalım”, “bilen bilsin”, “ne derler?” şeklinde bir soru cümleciği taşır. Fakat çoğu zaman, soru sadece ima edilir. Bilmecenin şekliyle çözümü arasında bazen uzaktan bazen yakından, fark edilmesi bazen kolay bazen zor bir ilgi vardır. Cevabı çözmeye çalışırken bir anlam ya da şekil ilgisinden yola çıkmak gerekir (Boratav & Başgöz, 1974, 2).

Dilek Türkyılmaz, “Türk Dünyasında Bilmece” (2007) başlıklı çalışmasında bilmece konusunda kapsamlı bir tanım geliştirmiştir. Bilmece, her türlü nesne, kavram ve konu ile ilgili bir soruyu, geleneğin gereği olan zaman ve mekânlarda, çeşitli fonksiyonlar üstlenerek; sorulan nesne, kavram ve konuya ilişkin özellikleri az çok bünyesinde barındırarak;

manzum ya da mensur bir yapı içerisine yerleşerek; muhatabın muhakeme ve dikkatini harekete geçirmek suretiyle karşılığını bulmayı hedefleyerek soran; cevabı ise “çoğu kez” tek kelime ve ait olduğu toplumun beklentilerine uygun, o toplumda inceden tartışılmadan kabul edilmiş olan; “pek çoğu” şiirsel bir ifadeye sahip ve “çoğu” kalıplaşmış ifadelerden oluşan, soru cümlesi olmadığı halde, geleneği bilenler tarafından öyle olduğu anlaşılan geleneksel sorulardır (Türkyılmaz, 2007, 22).

Güncel Türkçe Sözlük'te “bilmece” kavramı, 1. “Bir şeyin adını anmadan niteliklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene veya okuyana bırakan oyun, muamma, 2. Bilinmeyen şey, muamma” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2014).

Yabancı kaynaklardaki bilmece tanımları ise:

Georges ve Dundes, “Bilmecenin Yapısal Bir Tanımına Doğru” başlıklı çalışmalarında, Aristo, Retorik III: Kitap II. bölümde yer alan bir tanımları verirler:

“İyi bilmeceler bize genel olarak doyurucu mecazlar sağlar; çünkü mecaz bilmeceyi gerektirdiğinden, iyi bir bilmece, güzel bir mecazın oluşmasına yol açabilir (Georges & Dundes, 1963, 111).

Bilmeceler, kafa karışıklığı yaratmak veya cevabı bilmeyen kişilerin nüktedanlığını denemek amacıyla oluşturulmuş sorulardır (Abrahams & Dundes, 1972).

Bilmeceye ilişkin yapılan tanımların odak noktası muhatabın verilen ipuçlarından hareketle doğruyu bulmasını sağlamak olmaktadır. Verilen tanımlar ışığında bilmecelerin özellikleri şunlardır.

- Bilmeceler anonimdir. Ancak söyleyeni belli olan muamma ve lugaz adı verilen bilmeceler de vardır.
- Bilmeceler manzum ve mensur olmak üzere ikiye ayrılır.
- Bilmecelerin genel olarak tek bir cevabı vardır. Ancak birden fazla cevaba sahip olan bilmeceler de mevcuttur.
- Bilmecelerin bazılarında soru kelimesi bulunmazken bazılarında ise “ol nedir?” “bil bakalım”, “bilen bilsin”, “ne derler?” şeklinde bir soru cümleciği bulunur.
- Bilmeceler konu bakımından oldukça zengindir (tabiat, bitkiler, hayvanlar, insan, eşya, manevi-dini unsurlar vb.).
- Bireylerin eğitiminde önemli bir yere sahiptir.
- Bilmeceler iyi bir dil öğreticisidir (İçel, 2010, 70).
- Bilmeceler bilgi sınamak üzere hazırlandıkları için problem çözme yeteneğini geliştirirler (Artun, 2013, 135).
- Bilmecelerde cevabı tarif etmek için çeşitli edebi sanatlardan yararlanılır (İçel, 2010, 70).

Bilmece ve Eğitim İlişkisi

Eğitim, tarihsel anlamda insanoğlunun var olmasıyla beraber ortaya çıkan bir kavramdır. İnsanoğlu tarihsel süreçte yaşadığı çevreyi, üyesi bulunduğu formal ve informal örgütleri, diğer insanları, hayatı, dünyayı, bilinen ve bilinmeyen kısıcası evreni anlamaya ve anlamlandırmaya çalışmıştır. Bu anlam arayışı nesiller boyunca bir bilgi birikimine yol açarak modern insanın evrilmesini sağlamıştır. Bu birikim gerek biyolojik anlamda genler yoluyla aktarılacak gerek nesilden nesile iletilerek insanın en önemli özelliklerinden biri olan eğitilebilirliğini ve eğitim kavramlarını ortaya çıkarmıştır. Eğitim, insanoğlunun

doğumundan ölümüne kadar hayatının her alanını etkileyen bir süreçtir. Çünkü insanlar ölüme kadar sosyal bir öğrenme faaliyeti içindedir. Bu anlamda eğitim hem bireyi hem de bireyler aracılığı ile toplumu dönüştürmektedir. Bunun içinde eğitim toplumların geleceğinin belirlenmesinde çok önemli bir yere sahiptir. Bu durum ise eğitimi, üzerinde en çok durulan ve tartışılan konulardan biri haline getirmektedir (Yılmaz, 2009, 1).

Eğitim, üzerinde dikkatle durulması gereken bir konudur. Belirlenmiş kalıp tanımların dışında tutulması gereken bu kavram, ulusal ve uluslararası dinamikler, trendler, kültürel ve milli olgular, uluslararası entegrasyon, değerler ve geleceğin inşası açısından oldukça önemlidir. Bu önem eğitim için yapılan tanımlardan da anlaşılmaktadır.

Eğitim, genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Diğer bir deyişle, eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değişim olması beklenmektedir (Demirel, 2008, 6). Güncel Türkçe Sözlük'te "eğitim" kavramı, "çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye" (TDK, 2014) şeklinde tanımlanmıştır. Fidan'a göre (2012), çağdaş anlamda eğitim, belli amaçlara göre insan davranışlarında değişiklik oluşturmaktır.

Eğitimin için yapılan tanımlara bakıldığında bireyde davranış değişikliğine odaklandığı ortaya çıkmaktadır. Ancak günümüzdeki gelişmeler eğitimin her alanını etkilemekte ve eğitim yaklaşımlarında köklü değişikliklere neden olmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığı bilgi ve teknoloji çağında, yapılandırıcı yaklaşım, çoklu zekâ, öğrenci merkezli eğitim, beyin temelli öğrenme gibi yeni yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımlarla eğitim sürecinde öğrencinin davranışını değiştirmek yerine dil ve zihinsel becerilerini geliştirmeye ağırlık verilmektedir ifadesini kullanarak aslında eğitime dair algının değiştiğini ortaya koymaktadır (MEB, 2009).

Eğitimin değişen ve gelişen yüzü bireyi; soran, sorgulayan, araştıran ve aynı zamanda da tüm bunları yaparken yaptığı işten zevk alan bir şekilde hareket etmesini sağlamaktadır. Programlar, alanlara göre eğitim argümanlarını çeşitlendirerek eğitim ortamını daha cezbedici hale getirmektedir. Türkçe dersi açısından bakıldığında bu argümanların daha geniş bir skalada olduğu görülür. Bu bağlamda çocuk eğitiminde edebi ürünlerin fazlasıyla kullanıldığı göze çarpmaktadır. Çocukların eğitiminde kullanılan edebi ürünlere çocuk edebiyatı denmektedir. Çocuk edebiyatı, çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır (Yalçın & Aytas, 2005, 17). Şiirler, maniler, türküler, masallar, ninniler ve bilmeceler bu edebi ürünlerden birkaçıdır.

Bilmeceler, Türk halk edebiyatında toplumun değişik katmanları içerisinde günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Ancak, gerek yaşam tarzı gerek bireysel olarak meydana gelen değişim toplum içerisinde bilmecenin eski önemini kaybetmesine neden olmuştur. Oysaki bilmeceler kültürel değerleri taşımaktadır. Bu kültürel değerler, Türk insanının binlerce yıllık yaşam birikimini içine almaktadır. Eğitim ortamlarında bilmecelerden faydalanmak öğrencilerin yaşadıkları kültür hakkında da fikir sahibi olmalarını sağlayacaktır. Ancak, günümüzde bilmeceler, eski popülerliğini kaybetmiştir. Yaşam koşullarının farklılaşması, sosyal ortamların niteliğinin değişmesi, bireyselleşme ve benzer sebepler insanların ihtiyaçları ve anlayışlarında olduğu gibi ilgi ve zevklerini de değiştirmiştir. Konuya dair çalışmalar, bilmecelerin eğitim ve öğretim alanında

yararlanılabileceği birçok yönü ve boyutunun varlığı sebebiyle eğitim ve öğretim alanına dahil edilmesi gerektiğini sıklıkla ve önemle tekrarlamaktadır (Balta, 2013, 893). Bilmecelerin eğitim açısından özellikle üzerinde durulması gereken bir diğer yönü ise eğlendirici bir özellik taşımasıdır. Sadece bu özelliği bile çocukların öğrenme faaliyetlerine daha aktif bir şekilde katılım göstermelerine sebep olmaktadır. Bilmeceler çok yönlü ürünlerdir. Günlük hayatımızda karşılaştığımız hemen hemen her şeyi hatta soyut kavramları bile konu edinirler. Nesne, kavram veya durumları sorma yoluyla hem bilgilerimizi sınarlar, hem de o şeyler hakkında bize bilgi verirler (İçel, 2005, 269). Ancak çocuk eğitiminde seçilecek bilmecelerin dikkatle seçilmesi gerekmektedir. Bilmeceler binlerce yıllık bir birikimin ürünü olduğundan içerisinde hayatın her alanından çok farklı konuların işlendiği görülmektedir. Seçilecek bilmeceler çocukların yaş, zekâ ve ruhsal gelişimlerine uygun olmalıdır. Örneğin;

Parmağı var canı yok

Damarı var kanı yok (Elçin, 1983, 55)

şeklindeki bir bilmecenin cevabının bilmece içerisinde verilen ipuçlarından hareketle “eldiven” olduğunu kolaylıkla bilecektir. Ancak,

Kaş ile gözden yakın, söylenen sözden yakın (Başgöz, 1993, 193)

şeklindeki bir bilmecenin cevabının “ecel” olduğunu bilmesi oldukça güç hatta imkansızdır.

Yukarıda yer alan örneklerden de görüleceği üzere bilmeceler, çocukların üyesi bulunduğu kültür ve dil gelişimi açısından da oldukça önemlidir. Ayrıca, bilmecelerin çocukların zihinsel gelişimlerine büyük katkısı vardır. Bilmece, çocukları düşünmeye sevk eder. Çocuk bilmeceyi algılayıp, doğru anlayıp onu bulmaya çalışırken beynini çalıştırmış olur. Anlamsal ilişkiler kurmaya çalışır; çağrışımlardan, benzerliklerden yola çıkarak kendi kendine muhakemeler yürütür. Bu da onun zihnen gelişmesine yardım eder (Önür, 2012, 44). Bundan dolayı, bilmeceler seçilirken kültürel, dil ve düşünme boyutu gözetilmelidir. Bu boyutlar çocuğun gelişimi açısından ele alınmalı ve bilmecelerin seçimi alanında uzman kişiler tarafından yapılmalıdır.

Türk halk edebiyatında yer alan bilmecelerin geçmişten günümüze kadar olan varlığı özellikle dil açısından ele alındığında oldukça zengin bir görünüm arzeder. Fevzi Karademir, “Türk Halk Bilmecelerinin Yapı, Dil ve Üslup Özellikleri” başlıklı doktora tez çalışmasında Türk bilmecelerinin dil anlamındaki zenginliğini gözler önüne sermiştir. Karademir, bu çalışmasında bilmeceleri özellikle dilbilgisi bakımından ayrıntılı bir şekilde ele almasının yanında “Bilmecelerin Sözvarlığına Genel Bir Bakış” başlıklı bölümde bilmecelerde geçen dil zenginliğini vurgulamıştır. Halk bilmecelerini bir bütün olarak ele aldığımızda içeriği, dil malzemesinin çeşitlilik ve çokluğuna şaşmamak elde değil. Aslında bu durum, halkın kültürel imcesinin bir sonucu olsa gerek, zira halk bilmeceleri bir ferdin değil ortak bir ruhun eseridir. İsim, sıfat, zamir, zarf, edat, ünlem, fiil, isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil ve ses değerli sözcükler gibi her tür kelimenin kullanıldığı halk bilmecelerinde, daha çok somut varlıklar konu, alınmış ve öznel betimlemelerle bu varlıkların gizlenmesi yoluna gidilmiştir (Karademir, 2007, 300-301). Bilmecelerin özellikle kelime türlerinin öğretilmesi esnasında önemli bir yardımcı olarak kullanılabileceği bir gerçektir.

Edebi ürünlere bir bütün olarak bakıldığında dil anlamında eğitimin en önemli araçlarından birisi olduğu göze çarpar. Her edebi ürün gibi bilmecelerin de dil boyutuna etkisi önemli düzeyde görülmektedir. Eğitim ve öğretim sürecinde, bilmecelerin en önemli

katkısı, anadili eğitiminde görülür. Okul öncesi dönem ve ilköğretimin erken dönemlerinde, çocuklara anadili sevgisini kazandırmada bilmeceler araç olarak kullanılabilir. İlköğretim döneminde derslerin, sıkıcı bir hal almaması için oyunsu bir atmosfer içinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Çünkü bu dönemlerde çocuklar oyundan kopmak istemez, oyunu sınıf içine taşımak isterler. Bilmecelerin de oyun kapsamında sınıf ortamına taşınması, çocuklar için etkili ve dikkat çekici bir öğretim aracı olarak kullanılmasını kolaylaştırır. Bu yolla derse ısındırılan çocuklar, öğrenmeye hazır hale geleceklerdir. İlköğretimin ilk dönemlerinde, bilmeceler sözcükleri doğru telaffuz edebilme amacıyla yapılabilecek alıştırmalar olarak kullanılabilir. Bilmecelerin dil bağlamında bir diğer belirgin özelliği, çocukların kelime hazinesini zenginleştirecek güce sahip olmalarıdır. İlginç benzetme ve tasvirleri, alışılmamış bağdaştırmaları, zengin sözcük kullanımı, onu kelime hazinesini zenginleştirme açısından önemli bir kaynak durumuna getirir (Balta, 2013, 893). Çocuğun dilin mantığını kazanması bakımından da bilmecelerin çok önemli bir yeri bulunmaktadır. Çünkü bir bilgiyi dilin kendi iç mantığına dayalı olarak saklamak ve onun bulunmasını sağlamak, çocuklara büyük bir dil becerisi kazandırabilmektedir (Yalçın & Aytaş, 2005, 132). Bireyin gerek okul öncesi gerek ilköğretim düzeyinde bilmecelerden faydalanılarak eğitilmesi onun mevcut ve gelecekteki eğitim hayatında dilsel gelişim açısından önemli sonuçlar doğuracaktır.

Dilsel gelişim içinde çocuğun kelime hazinesinin gelişmesi de oldukça önemlidir. Çocuk, dünyayı, bildiği kelime sayısı kadar bilir. Bu yüzden çocuğun dünya ile ilgili bilgisi ve aktif anlama kabiliyeti kelime dağarcığı ile ölçülebilir (Yıldız, Okur, Arı & Yılmaz, 2010, 31). Kelime dağarcığının zengin olması öğrencinin tüm sosyal ortamlar içinde kendini doğru ve düzgün bir şekilde ifade etmesinin yanında yeni öğrenme ortamlarında da işini kolaylaştıracaktır.

Bilmeceler sanatlı söyleyişleriyle de dikkat çekmektedir. Halk bilmecelerinde amaç, kusursuz bir sanatlı anlatımı yakalamak değil, insana hoşluk veren ifadelerde bir varlığı gizlemektir. Dolayısıyla varlığa yönelik makyaj, bir yeniden oluşturma ameliyesi söz konusudur. Gerek hoş gidecek ifadeleri yakalama gayreti, gerekse gizlemeye yönelik ameliye, bilmecelerin anlatımını sanatlı kılmıştır (Karademir, 2007, 527). Bilmecelerde edebi sanatlar kullanılarak cevabı gizlemeye çalışmak sanatlı bir anlatımı ve dolayısıyla da dil zenginliğini de ortaya koymaktadır. Örneğin;

Dünyanın dörtte üçü

Bir ucundan bir ucu

Bilmeceler içinde

Bu bilmece en gücü

bilmecesinin cevabı “deniz” olup, bu bilmecede kullanılan edebi sanat, “dolaylama” sanatıdır. Bu sanat yapılırken çağrışımlardan yararlanılarak değişik göndermelerde bulunulur. Yukarıda verilen bilmece örneğinde “dünyanın dörtte üçü” dizesiyle “deniz” için çağrışımda bulunulmuştur. Muhatabın yeryüzünün yaklaşık olarak %75’inin denizle kaplı olduğu bilgisini bilip bilmediği ölçülmüştür. Anlamsal çağrışım dizileri çoğaldıkça, yani bir kavram diğer bir kavramı, o kavram da başka bir kavramı, vb. çağrıştırdıkça, öğrenme ihtimali derece derece artar (Seven & Engin, 2008, 197).

Ana beni ağlatma

Göz yaşımı damlatma

İnci gibi diziliyim

Kandil gibi asılıyım

bilmecesinin cevabı “nar” olup, bu bilmecede kullanılan edebi sanat “teşhis ve intak” sanatıdır ve “kişileştirme ve konuşurma” olarak ta bilinir. Cansız varlıklara şahsiyet verme teşhis, onları konuşurma ise intak olarak tanımlanabilir. Teşhis ve intak sanatı kullanılan bu bilmece ile anlatımı dramatize edilmiş daha canlı ve renkli kılınmıştır (Karademir, 2007, 567). Aynı zamanda günümüzde hemen hemen hiç kullanılmayan “kandil” kelimesi öğrenciye öğretiliyor.

Karadandır kazanı

Bacadan çıkar dumanı

Orta yerde oturur

Nice işler bitirir

bilmecesinin cevabı “soba” olup, bu bilmecede kullanılan edebi sanat, “nitelik aktarması” sanatıdır. Canlılara ait özelliklerin cansız varlıklara, insani özelliklerin, insan dışı varlıklara, bir duyuya ait özelliğin başka bir duyuya vb. aktarılması söz konusudur (Karademir, 2007, 561). Bu bilmecede “orta yerde oturur” dizesinde geçen “oturmak” canlılara ait bir eylemdir ve “soba”ya aktarılmıştır. Nitelik aktarmalarında genellikle çarpıcı ifadeler oluşur ve bu durum uzak çağrışımlar sağlandığında, alışılmamış bağdaştırmaları ortaya çıkarır (Karademir, 2007, 561).

Katık oldum aşına

Öp beni koy başına

Beni nasıl öğütür

Sor değirmen taşına

Her gün tazelenirim

Her yemekte yenirim

İnce ince dil beni

Hadi kimim bil beni

bilmecesinin cevabı “ekmek” olup, bu bilmecede kullanılan edebi sanat, “tenasüp” sanatıdır ve “güzel oranlama” olarak ta bilinir. Anlamca birbirine yakın ya da anlamca aralarında bir ilgi kurulabilecek kelime, terim veya deyimlerin, bir beyit yahut mısradaki düzenli bir şekilde bir araya getirilmesi sanatıdır (Karataş, 2004, 468 Akt: Karademir, 2007, 559). Bu bilmecede “katık” ve “değirmen” gibi günümüzde çok fazla kullanılmayan kelimeler metin içinde verilerek öğrencinin bunları öğrenmesi sonucunda kelime hazinesi genişletilmektedir.

Baldan tatlı zehirden acı

İyilik yapana duacı

bilmecesinin cevabı “dil” olup, bu bilmecede kullanılan edebi sanat, “tezat” sanatıdır. Zıt anlamlı kelimelerin kullanımıyla yapılan bir sanattır. Tezat sanatı bilmecelerde sıkça kullanılmaktadır. Bu bilmecede “tatlı” ve “acı” kelimeleri zıt anlamlı olup Türkçe derslerinde zıt anlamlı kelimelerin öğretildiği durumlarda edebi metin kaynağı görevi üstlenebilir.

İki çakı, bir makas

Baca üstünde hokkabaz

Bunu bilmeyen kel papaz

bilmecesinin cevabı “leylek” olup kullanılan edebi sanat, “metafor” sanatıdır. Aralarında uzak yakın ilişki bulunan iki şey arasında bir benzetme yoluyla ilişki kurarak birinin adını ötekine aktarma eğilim sonucunda oluşan dil olayıdır (Aksan, 1999, 127). Bu bilmecede “iki çakı” ile leyleğin bacakları, “bir makas” ile de gagası kast edilerek leyleğin neredeyse resmi çizilmiştir. Ayrıca metinde geçen “hokkabaz” kelimesi ise yeni öğrenilecek bir kelime olarak değerlendirilebilir.

Bilmecelerde edebi sanatların kullanılmasına örnek olması bakımından yukarıda verilen bilmecelerden de anlaşılacağı üzere gerek ele aldıkları konular gerek içlerinde geçen kelime çeşitliliği ve ipucu sağlamaları bakımından verilen bilgiler oldukça fazladır. Bu durum bireyin hem dil gelişimine hem de düşünce gelişimine olumlu katkı sağlamaktadır.

Türkçe Öğretim Programlarında Bilmece

Türkçe dersinde edebi metinler ve türler bir materyal olarak kullanılmaktadır. Bunun nedeni ise, derslerde metin kullanımının öğretme sürecini kolaylaştırmasının yanında öğrencilerin dilsel gelişimine ve kelime hazinesine de katkıda bulunmasını sağlamasıdır. Dil, hem zihinsel gelişimin göstergesi hem de anlamın aracıdır. Bu tanım, dilin çocuğun bilişsel ve sosyal beceriler edinmesinin ve bu becerileri kullanmasının da aracı ve ön koşuludur. Sosyal becerilerin başında gelen iletişim, bunu gerçekleştirecek araç olan dilin de gelişmesine bağlıdır (Özbay & Melanlıoğlu, 2008, 31).

İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Planları ve Kılavuzu 1-5 Sınıflar’da, (MEB, 2009) 1-5 sınıflar için okuma etkinliklerinde bilmeceye yer vermektedir. Aynı zamanda kazanımlar bölümünde de eğlenmek için fıkra, bilmece, tekerleme, masal gibi türlerin okunmasına da işaret eder. Bu durum bilmecenin hem eğitici hem de eğlendirici yönünü ortaya koymaktadır.

İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı’nda (MEB, 2006) dinleme/izleme öğrenme alanının amaç ve kazanımlar başlığı altında söz varlığını zenginleştirmenin öğelerinden biri olarak bilmeceleri ezberler ve kullanır, etkinlik örneklerinde ise derlenen bilmecelerin ezberlenip sınıfta arkadaşlarıyla paylaşılması istenir; aynı programda, okuma öğrenme alanının etkinlik örneklerinde diğer edebi türlerle beraber bilmecenin de içinde bulunduğu bir kaset hazırlanması bunun tanıtımı ve satışa sunulması istenerek öğretme faaliyetleri gerçekleştirilir. Burada üzerinde özellikle durulması gereken nokta söz varlığını zenginleştirmektir. Kelime öğretimi ve kelime hazinesini geliştirme, yalnızca sözlüğe bakıp kelimelerin anlamlarını alıp cümleler yazma değil kelimelerin fikirlerle ilişkilendirildiği karmaşık bir süreçtir (Akyol, 1997 Akt: Özbay & Melanlıoğlu, 2008, 6). Kavram öğretiminde ve kelime hazinesini zenginleştirmede, bilmecelerin yardımcı araç olarak görülmesinin nedenleri maddeler halinde şöyle sıralanabilir (Balta, 2013, 894).

- Soru-cevap stratejisine uygun olması,
- Yarışma havasını taşıdığı için güdüleme sağlaması,
- Nesnelere veya varlıkların benzerliklerini ve farklılıklarını sunması,
- İmgeler yoluyla, zihinde somutlaştırmaya imkan tanınması,
- Anahtar sözcükler yoluyla ilişkilendirme kolaylığı,
- Cevabı bulmada tümevarım yollarının izlenmesi gerekliliği,
- Kafiye, ses ve söz tekrarları ile akılda kalıcılığı sağlaması,
- Kurgusal yapının akılda kalıcılığı sağlaması.

SONUÇ

Türk sözlü kültürünün en önemli unsurlarından biri olan bilmeceler, Türk folklorunun en yaygın ve zengin türlerindedir. Bilmece insanoğlunun keskin zekâsının en önemli ürünlerinden biridir. Bilmecelerden Türkçe eğitiminde ne şekilde yararlanılabilir? Gerek sözcük geliştirme gerekse düşünmeye sevk etmesi bakımından ilgi çekici unsurlar barındıran bilmeceler, eğitimde kullanılacak bir araç olarak görülmelidir. Bunun yanında eğlendirici yönüyle de öğrenciyi öğrenmeye sevk eden sözlü ürünlerdir. İlköğretim programlarında sadece eğlendirme yönü üzerinde durulan bilmecelerin eğitici yönü göz ardı edilmiştir. Bu nedenle bilmecelerin eğitsel yönü öne çıkarılarak ele alınmaları ve ilköğretim programlarında bu ürünlerden yararlanılmasının sağlanması gerekmektedir.

Eğitim argümanlarının zenginleştirilmesi, sıradanlığın ve tekdüzeliğin önüne geçerek öğrencinin sıkılmasının önüne geçecektir. Bilmeceler ilgi çekici anlatımları, şiirsel yapıları, akılda kalıcılığı ve işledikleri konular itibarıyla eğitim argümanları arasında tercih edilmesi gereken bir yapıya sahiptirler. Bu yapısı itibarıyla hem öğrenmeyi kolaylaştıracak hem de kalıcılığı sağlayacaktır.

Bilmeceler, tarihsel süreç içerisinde toplumun farklı sosyal katmanlarında söylenegeldiğinden dilsel zenginlik taşımaktadırlar. Bu yönüyle bilmeceler, çocukların kavramları öğrenmesinde ve söz varlığının gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Dilsel gelişimin en hızlı olduğu ilköğretim yıllarında bilmecelerin sadece Türkçe dersinde değil diğer derslerde de kullanılması gerekmektedir. İletişimin çok önemli olduğu günümüzde bireyin söz varlığının zenginliği, kendini daha iyi ifade etmesine, yeni bilgileri daha kolay öğrenmesine, yeni öğrenme ortamlarına daha kolay adapte olmasına fırsat sağlayacaktır.

Bilmecelerin imgesel ve sanatlı yapısı anlatımı güçlü kılar. Bu durum öğrencinin metinde verilen ipuçlarını anlamlandırmasına, çağrışımlardan faydalanmasına, cevabı arama esnasında problem çözme becerisinin ve yaratıcı düşünme becerisinin gelişmesine neden olacaktır. Sadece bu yönü bile dil ve zihinsel becerilerin gelişmesine yardımcı olacağından eğitim ortamlarında bilmecelerden faydalanmak gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Abrahams, R. D. & Dundes, A. (1972). *Riddles. Folklore and Folklife An Introduction*. (Edt: R. M. Dorson). (Çev: E. Metin). *Bilmeceler. Milli Folklor*, 73, 118-126.
- Aksan, D. (1999). *Şiir dili ve Türk şiir dili*. Ankara.
- Artun, E. (2013). *Türk halk edebiyatına giriş edebiyat tarihi/metinler*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Balta, E. E. (2013). Bilmecelerin dil-düşünme bağlamında eğitimdeki yeri ve önemi. *Turkish Studies*, 8 (1), 891-899.

- Başgöz, İ. (1993). *Türk Bilmeceleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Boratav, N. B. & Başgöz, İ. (1974). Türk halk bilmeceleri. *Folklor Doğru*, 37, 2-13.
- Demirel, Ö. (2008). *Öğretme sanatı öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Elçin, Ş. (1983). *Türk bilmeceleri*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Georges, R. A. & Dundes, A. (1963). Toward a structural definition of the riddle. *Journal of American Foklore*, 76 (300), 111-118.
- Güzel, A. & Torun, A. (2003). *Türk halk edebiyatı el kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- İçel, H. (2005). Batı Türklerinin dörtlüklerden kurulu bilmeceleri üzerinde bir araştırma. *Yayımlanmamış Doktora tezi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- İçel, H. (2010). *Türk bilmecelerinin şiirsel yapısı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karademir, F. (2007). Türk halk bilmecelerinin yapı, dil ve üslup özellikleri. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- MEB (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. Sınıflar)*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Önür, A. (2012). Türkçe öğretiminde bilmecenin yeri ve önemi. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 2 (2), 43-53.
- Özbay, M. & Melanlıoğlu, D. (2008). Türkçe eğitiminde kelime hazinesinin önemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, V (I), 30-45.
- Seven, M. A. & Engin, A. O (2008). Öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (2), 189-212.
- Türkyılmaz, D. (2007). Türk dünyasında bilmece. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yalçın, A. & Aytaş, G. (2005). *Çocuk edebiyatı*. Ankara; Akçağ Yayınları.
- Yardımcı, M. (2002). *Başlangıcından günümüze halk şiiri aşık şiiri tekke şiiri*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Yıldız, C. (Edt.) (2010). *Yeni öğretim programına göre kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi*. 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yılmaz, K. (2009). Eğitimin temel kavramları. *Eğitim bilimine giriş*. (Edt: H.B. Memduhođlu & K. Yılmaz). Ankara: Pegem Akademik Yayıncılık. ss. 1-18.
- TDK (2014). <http://www.tdk.gov.tr> Erişim Tarihi: 29.08.2014.

The Place and Importance of Riddles in the Education⁴

Muharrem Kürşad YANGİL⁵ & Caner KERİMOĞLU⁶

Introduction

Perhaps one of the most important existential aims of an individual is to explore and understand the meaning to life. This case has posed the question, to search for answers. This searching has sometimes happened in the way of simple and clear questions, but more often in the way of a difficult and complicated path that has no clear destination. Humanity is will continue to ask questions and search for answers until our sense of wonder and drive for exploration dies out (Balta, 2013, 892). To have knowledge and understand the world has become a defining characteristic of our species, one that makes us powerful as individuals and has led us to develop an information society. The emphasis of information and knowing which have been spreading for many years has transformed knowledge into a substantial treasure. Truth has been put into service sometimes loud and clear, and sometimes hidden behind images, metaphors and art. When truth is portrayed through images, metaphors and art, we often define this presentation as riddle.

This study aims to evaluate the contribution of riddles, one of the primary works of verbal literature, which will help the linguistic and intellectual development of children by enriching their linguistic material in education. Because riddles often contain various metaphoric texts within themselves, riddles must be examined multilaterally. The fact that riddles develop the vocabulary of an individual and push us to think in non-linear ways constitutes the subject of this study. In this context, the relationship between riddle and education is examined through works performed in literature.

Riddle Concept

The work of Turkish Folk Literature contains the output of thousands of years of life, experience, pleasure and, most importantly, the national perception and thought processes of the Turkish people. This output is the cultural treasure of the Turkish people and defines the sensitivity of our people within themselves. Turkish Folk Literature contains plenty of images and forms, but one of the most important, formed both in poetry and prose, is the riddle.

Riddles ask questions related to all kinds of objects and ideas, customarily in a space and time, undertaking various functions, incorporating some characteristics related to the object or idea, delivered either in a poetic or prose structure, intended to prompt reasoning and stimulate the attention of the addressee. The answers to these riddles are often a word, suitable for the expectations of the society to which they belonged, accepted without in depth discussion in that society. Of these answers, "plenty of" them have a poetic expression and "many of" them are composed of stereotyped expressions, understood like a question by those who know that tradition in spite of not taking the standard form of a traditional question sentence (Türkyılmaz, 2007, 22).

⁴ In this study, doctoral thesis conducted under the consultancy of Assoc. Prof. Dr. Caner KERİMOĞLU at Dokuz Eylül University Institute of Education Sciences is used by Muharrem Kürşad YANGİL.

⁵ Research Assistant - Dumlupınar University Altıntaş Vocational High School - kursadyangil@windowslive.com

⁶ Assoc. Prof. Dr. - Dokuz Eylül University Education Faculty, Department of Turkish Education - caner.kerimoglu@deu.edu.tr

Riddles and Education

Human beings have been trying to understand and ascribe meaning to the environment in which they live, the formal and informal organizations to which they belong, other people, life, the world, the known and unknown, and in short, the entire universe, since the beginning of time. This meaning seeking has enabled modern people to evolve by contributing to the global fund of knowledge for generations. This fund has revealed the concept of trainability, one of the most important characteristics of humanity, and education both by being transferred through genes in biological sense and conveyed from generation through oral and written traditions. Learning is a social activity, so education is a process that affects the life of every human being from birth until death. In this sense, education transforms individual people and society, at large, through the growth of every individual. Hence, education plays a critical role in shaping future societies. This circumstance makes education one of the most emphasized and discussed subjects (Yılmaz, 2009, 1).

Education is a subject that needs proper emphasis. This concept must be separated from traditional stereotyped definitions to better understand national and international dynamics, trends, cultural and national facts, international integration, social values and, simply, to build a more prosperous future.

The changing face of education allows individuals to ask questions, research hypotheses and, at the same time, find pleasure in the pursuit of knowledge. Some programs render the educational environment more charming by diversifying educational arguments. These arguments can be seen on a large scale in the tradition of Turkish folk literature. In this context, such literary works like poems, ballads, fairy tales, lullabies and riddles are used largely in child education.

Riddles have been an important part of Turkish Folk Literature through different stages of society, right up through the modern day. Because riddles have many distinct aspects that can benefit education and training fields, it is repeated frequently and importantly that riddles should be included in the modern educational system (Balta, 2013, 893). Another aspect of riddles that make them important for education is that they have an entertainment feature. This allows children to demonstrate participation in learning activities in a more active way. Riddles are versatile products that can teach us about anything, even the most abstract concepts that we encounter in daily life. By asking about objects, concepts or situations, riddles both test our knowledge and give information about these things (İçel, 2005, 269).

Conclusion

The riddle is one of the most important products of insight into human beings. In what way can we benefit from riddles in Turkish education? Riddles containing interesting elements that help to develop vocabulary and prompt us to think, which makes riddles a great tool to be used in education. Besides this, they are verbal products that prompt students to learn with an aspect of entertainment. In primary programs, riddles are only emphasized for this entertainment aspect, while their educational function is too often ignored. Therefore riddles should be handled by highlighting their educational side and provided to take advantage of these products in primary programs.

The fact that educational arguments are enriched will prevent students from being bored by avoiding banality and monotony in their lessons. Riddles have a structure that should be desired among educational arguments, due to the fact that they have interesting

expressions, poetic structures, memorability and often deal with interesting subjects. Owing to this structure, they will both make easier learning and provide permanence.

Riddles can make great contributions to the mental development of children because they prompt children to think. When children perceive the riddle, truly understand the task and try to find the answer, they will activate their brains. By trying to solve a riddle, students try to make lexical contacts, and reason by themselves on the basis of connotations and similarities (Önür, 2012, 44).

Like all literary works, the impact of riddles on language is significant. In the education and training process, the main contribution of riddles is seen in vernacular language education. Riddles can be used as a tool to stimulate a love of vernacular language to children in preschool and early primary school periods. In primary school, lessons should be performed in a game atmosphere not to become boring. This is because children don't want to break loose from game; they want to carry it to the class in these periods. The fact that riddles are carried to the class as part of games facilitates their use as an effective and remarkable educational tool for children. Children warmed up for lesson by this way will be better prepared to learn. In early primary school periods, riddles can be used as exercises for the purpose of learning to pronounce of words properly. In the context of language acquisition, another distinct characteristic of riddles is their power to enrich the vocabulary of children. Riddles often present an interesting simile and depict peculiar connotations, with rich word usage that make them a substantial source for enriching vocabulary (Balta, 2013, 893). It is quite important to develop of a child's vocabulary in language achievement, as a child knows the world through the number of words he knows. Therefore a child's knowledge about the world and active comprehension skills can be measured with his vocabulary (Yıldız, Okur, Arı & Yılmaz, 2010, 31). Having a rich vocabulary enables children to express themselves truthfully and properly in social environments, and facilitates their work in new learning surroundings.

The imaginary and artistic structures of riddles make their expression stronger. This characteristic will give rise to students making sense of clues given in the text, to take advantage of connotations, to improve their problem-solving and creative thinking skills during the search of answer. Riddles are beneficial in educational environments owing to the fact that they will help the development of linguistic and mental skills, and they should be better integrated at all levels of education.

Key Words: Riddle, Education, Linguistic and intellectual development, Vocabulary

Atf için / Please cite as:

Yangil, M. K & Kerimoğlu, C. (2014). Bilmecelerin eğitimdeki yeri ve önemi [The place and importance of riddles in the education]. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 4 (2), 341-354. <http://ebad-jesr.com/>